

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2020. február 25. és 2020. március 3. napjain megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás bűntette miatt I.rendű vádlott neve és társai ellen indított büntetőügyben a Szolnoki Törvényszék 2018. november 27. napján kihirdetett 3.B.65/2016/146. számú ítéletét *megváltoztatja* az alábbiak szerint:

I. rendű és II. rendű vádlottak cselekményét felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §],

III. rendű vádlott cselekményét hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] és

VI. rendű vádlott cselekményét bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének [Btk. 345. §] *is minősíti.*

A vádlottak vonatkozásában a bűnszervezetben történt elkövetésre utalást *mellőzi.*

I. rendű és II. rendű vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát egyezően 8 (nyolc) évre,

a jelenleg más ügyben kiszabott szabadságvesztését töltő III. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát egyezően 6 (hat) évre,

a 2019. március 4. napjától letartóztatásban lévő IV. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát egyezően 5 (öt) évre,

a 2019. február 22. napjától letartóztatásban lévő V. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 4 (négy) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás és gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát egyezően 5 (öt) évre,

a 2019. február 19. napjától letartóztatásban lévő VI. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 5 (öt) év 6 (hat) hónapra, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltás tartamát 6 (hat) évre *enyhíti.*

A vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztést börtönben rendeli végrehajtani.

A vádlottak a velük szemben kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad

részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes szabadságra.

Figyelmezteti a bíróság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatóságát mint magánfelet, hogy a Szolnoki Járásbíróság 16.Bny.283/2014/3. számú és a Szolnoki Törvényszék 1.Bnf.223/2014/2. számú határozataival I. rendű vádlottól zár alá vett, a Szolnoki Törvényszék Bírósági Letéti Csoportjánál Bl.00003/2018/1. letéti szám alatt nyilvántartott 1.917.500,- (egymillió-kilencszáztizenhét ezer-öt száz) forint, a Magyar Államkincstár Budapest és Pest Megyei Igazgatóság Állampénztári Iroda Hatósági Letétkezelő Osztályánál Bü.91.223. szám alatt nyilvántartott 5.170 (ötezer-egyszázhetven) euró és 400 (négy száz) USD, a Szolnoki Járásbíróság 8.Bny.692/2013/11. számú és a Szolnoki Törvényszék 9.Bnf.320/2014/2. számú határozataival IV. rendű vádlottól zár alá vetthelyrajzi szám alatt felvett ingatlan 9/20 tulajdoni hányadának zár alá vételét fel kell oldani a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasításától számított két hónap elteltével, kivéve, ha a magánfél a polgári jogi igényét e határidő előtt egyéb törvényes úton szabályszerűen már érvényesítette vagy a magánfél visszavonta a polgári jogi igényt, és két hónapon belül nem igazolta, hogy azt egyéb törvényes úton szabályszerűen érvényesítette, vagy a sértett bejelentette, hogy a polgári jogi igény érvényesítésének szándékától eláll, és a zár alá vétel fenntartásának más okból nincs helye.

A bíróság a Szolnoki Járásbíróság 8.Bny.692/2013/11. számú végzésével és a Szolnoki Törvényszék 9.Bnf.320/2014/2. számú határozatával aKft 1-nek a által vezetett számú és aKft 2-nek a által vezetett számú bankszámláira elrendelt zár alá vételt feloldja.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből a vádlottak egyetemlegesen 1.285.351,- (egymillió-kettőszáznegyvenöt ezer-háromszázötvenegy) forintot kötelesek megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy:

- a I. rendű, II. rendű vádlottak terhére megállapított költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. §, - egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, - (5) bekezdés a) pont,
- III. rendű vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, (5) bekezdés a) pont,
- IV. rendű és V. rendű vádlottak terhére megállapított költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (5) bekezdés a) pont,
- VI. rendű vádlott terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmények megnevezése és jogszabályi alapja helyesen: 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. §, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, (5) bekezdés a) pont, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat],
- a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.41/2016. számon bevételezett tárgyak lefoglalását tekinti megszüntetettnek,
- a Kft 1 -nek a Kft-3 vel szemben fennálló, a NAV Bűnügyi Főigazgatósága, Magyar Államkincstár által vezetettszámú bűnügyi letéti számláján nyilvántartott követelésére tekinti a vagyonek kobzást elrendeltnek.

A bíróság a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli a IV. rendű

vádlott által 2019. március 4. napjától, V. rendű vádlott által 2019. február 22. napjától és VI. rendű vádlott által 2019. február 19. napjától 2020. március 3. napjáig letartóztatásban töltött további időt.

A másodfokú eljárás során felmerült összesen 46.435.- (negyvenhatezer-négyszázharmincöt) bünyügyi költségből III. rendű vádlott 33.000.- (harmincháromezer) forint bünyügyi költséget, míg a vádlottak egyetemlegesen 13.435.- (tizenháromezer-négyszázharmincöt) forint bünyügyi költséget kötelesek megfizetni.

Megállapítja, hogy III. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye: [Büntetés-végrehajtási Intézet neve],

IV. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye:[Büntetés-végrehajtási Intézet neve]

V. rendű vádlott tényleges tartózkodási helye:[Büntetés-végrehajtási intézet neve]

. rendű vádlott lakcíme:, tényleges tartózkodási helye: [Büntetés-végrehajtási Intézet neve]

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A Szolnoki Törvényszék fenti ítéletével I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli felbújtóként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt halmazati büntetésül 9 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és megállapította, hogy az I. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Az I. rendű vádlott által a 2013. december 10. napjától 2014. december 9. napjáig előzetes fogvatartásban, a 2014. december 10. napjától 2015. május 11. napjáig házi őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte. Megállapította, hogy a házi őrizet beszámításánál egy nap szabadságvesztésnek öt nap házi őrizetben töltött idő felel meg. Az I. rendű vádlottal szemben 36.000.000,- forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [2] II. rendű vádlottat a törvényszék bűnösnek mondta ki 2 rendbeli felbújtóként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért a II. rendű vádlottat a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt halmazati büntetésül 9 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és megállapította, hogy a II. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, továbbá vele szemben 36.000.000,- forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.
- [3] Az elsőfokú bíróság III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt 7 év szabadságvesztésre, 7 év közügyektől eltiltásra és 8 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és megállapította, hogy a III. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A III. rendű vádlott által 2013. december 10. napjától 2014. december 9. napjáig, majd 2018. május 23. napjától 2018. június 19. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott

szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte. A III. rendű vádlottal szemben 6.000.000,- forint összegre vagyonekobbzást rendelt el.

- [4] IV. rendű vádlottat a törvényszék bűnösnek mondta ki költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért a IV. rendű vádlottat a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt 6 év szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra és 7 év gazdasági társaság tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, továbbá megállapította, hogy a IV. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. A IV. rendű vádlott által 2013. december 10. napjától 2014. december 9. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte, egyúttal a IV. rendű vádlottal szemben 1.500.000,- forint összegre vagyonekobbzást rendelt el.
- [5] Az elsőfokú bíróság V. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], ezért az V. rendű vádlottat a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt 6 év szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra és 7 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, valamint megállapította, hogy az V. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható, egyúttal vele szemben 14.221.400,- forint összegre vagyonekobbzást rendelt el.
- [6] VI. rendű vádlottat a törvényszék bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés a) pont], valamint bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés 1. fordulat a) pont, (5) bekezdés b) pont], ezért a VI. rendű vádlottat a bünszervezetben elkövetett cselekmény miatt halmazati büntetésül 6 év 6 hónap szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra és 7 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és megállapította, hogy a VI. rendű vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [7] A törvényszék a NAV által bejelentett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.41/201. számon 1-47. sorszám alatt bevételezett tárgyak lefoglalását megszüntette és a bírósági irat részének tekintette.
- [8] AKft.2-nek a [bankintézet neve]vezetett számláján lévő 51.596.279,- forintra, a Kft 1.-nek a [bankintézet neve] vezetett számláján lévő 19.057,- forintra, a Kft4.-nek az [bankintézet neve] nél vezetett bankszámláján lévő 12.160,- forintra, továbbá a Kft.2-nek a Kft.5-vel szemben fennálló követelésére, mely a Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bl.00004/2018/1. letéti számon 52.092.328,- forint összegben került bevételezésre, illetőleg a Kft2.-nek a Kft.-3vel szemben fennálló 4.292.511,- forint követelésére vagyonekobbzást rendelt el. Ezen túlmenően rendelkezett a felmerült bűnügyi költségről is.
- o -
- [9] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor a következők szerint:
- [10] Az ügyészség I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottak terhére a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának lényeges felemelése végett fellebbezett.
- [11] I. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítésért jelentett be

fellebbezést. Fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy I. rendű vádlott Magyarországon semmilyen gazdasági társaság irányításával, vezetésével, vagy tulajdonrészével nem rendelkezett, így adófizetési kötelezettség sem terhelte. Iratellenesnek minősítette azon ítéleti ténymegállapítást, miszerint a [nemzet neve]-i, illetve a belföldi árak kialakítását az I. rendű vádlott végezte, azaz ő határozta volna meg a beszerzési és a továbbértékesítési árakat. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem foglalkozott tanúl azon vallomásával, mely szerint a megállapított ár úgynevezett „piacszerző” ár volt, mert az társaságnak az volt az elsődleges célja, hogy Magyarországon piacot szerezzen, ezért az árképzésben szükség esetén a veszteséget is vállalták. Ezzel szemben a védői álláspont alapján az elsőfokú bíróság a piacszerző ár alkalmazását kifejezetten a bűnösségi körülmények közé sorolta arra hivatkozva, hogy az eleve nem tette lehetővé az adófizetési kötelezettséget. Kifejtette továbbá, hogy a tényállásból is megállapítható az, hogy az I. rendű vádlott semmilyen cég alapításában nem vett részt, a megalakult társaságok ügyvezetői felett semmilyen utasítási jogot nem gyakorolt, kizárólag csak a [ország neve] -ből érkezett árukért, a göngyöleg visszaszállításáért és az ellenérték visszafizetéséért vállalt felelősséget, és a társaságok ügyvezetőit is kizárólag ezen kötelezettségei okából kereste, vagy hívta fel telefonon. Álláspontja szerint a vádlott-társak és a tanúk nem igazolják I. rendű vádlottal szemben a vádat. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakértői véleményre alapította ítéleti tényállását, annak ellenére, hogy a szakértő nyilatkozta szerint sem voltak az általa vizsgált iratok teljes körűek.

[12]II. rendű vádlott védője elsődlegesen az elsőfokú ítélet megalapozatlansága miatt, az ítélet megváltoztatása és a II. rendű vádlott felmentése, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, harmadlagosan a jogi minősítés megváltoztatása és a II. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. Kifejtette, hogy a II. rendű vádlott ténybeli beismerő vallomást nem tett, valamint az I. rendű vádlott védőjéhez hasonlóan akként foglalt állást, hogy jelen ügyben mindössze piacszerző magatartásról volt szó a vádlottak részéről.

[13] III. rendű vádlott elsődlegesen felmentés, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. Fellebbezését írásban is indokolta, melyben a jogorvoslat céljaként már az ítélet hatályon kívül helyezését is megjelölte. Kifejtette, hogy az ellene felhozott vádak nagy része megalapozatlan, ő nem volt semmilyen bünszervezet tagja. Előadta, hogy nem volt tudomása arról, hogy bármilyen törvénybe ütköző dolgot csinálna, hiszen úgy tudta minden a legnagyobb rendben történik. Nem adott be valótlan tartalmú adóbevallást, nem is kérte meg őt rá senki, és ő sem utasított senkit ilyenre. A cégek bár a nevének voltak és tisztában volt azzal, hogy ő felel értük, azonban szerinte minden normálisan zajlott, valós forgalommal és valós számlákkal. Az irodában dolgozó két titkárnő (.....) végezték a számlázást, de nem az ő utasítására. Valótlan számlák kiállítása kizárólag az ő tudta nélkül történhetett. Előadta, hogy a kár összegének megállapítását sem érti, álláspontja szerint az ügy nem került kellően felderítésre. Nyilatkozott arra is, hogy havi 300.000,- forintért biztosan nem ment volna abba bele, hogy a nevében „össze-vissza csaljanak”. Összességében tehát megtévesztették, kihasználták őt, a mai napig sem tudja, hogy kinek mi volt a szerepe.

[14]III. rendű vádlott védője elsődlegesen tényállás téves megállapítása miatt, felmentésért valamennyi tényállás tekintetében, másodlagosan a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést. Kifejtette, hogy a valós gazdasági tevékenységet folytató és szabályszerűen működő cégek tekintetében a III. rendű vádlott vallomásait alátámasztó tanúvallomásokat az elsőfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, mely az ítéletet megalapozatlanná teszi. Az ítéleti tényállás nem bizonyított kétséget kizáróan, mivel a vádlott szabályos gazdasági tevékenysége körén kívül eső cselekvése nem nyert bizonyítást. A tényállásból helytelenül következtetett az elsőfokú bíróság a III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségére, az elkövetői alakzatra, valamint a bűncselekmények minősítésére.

Indítványozta, hogy amennyiben az ítélet tábla a III. rendű vádlottat az ellene emelt vád alól nem menti fel, úgy a Btk. 80. §-a alapján a jogszabályban fogalt büntetési tételnél enyhébb büntetést szabjon ki, mivel az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tartamú szabadságvesztés a büntetéskiszabás elveire figyelemmel túl szigorú.

- [15] IV. rendű vádlott védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan az ítélet megváltoztatása és a IV. rendű vádlott felmentése, harmadlagosan az ítélet téves jogi minősítése okán történő megváltoztatása, valamint a bűnösség megállapítása esetén a kiszabott büntetés enyhítése érdekében terjesztette elő fellebbezését. Ennek írásbeli indokolásában előadta, hogy az ítéleti tényállás hiányos, a tényállás helyeként ellentétes az iratok tartalmával, illetőleg egyes tények megállapítása helytelen következtetésen alapul, ezért az ítélet részben megalapozatlan. Indítványozta, hogy az ítélet tábla ezen megalapozatlanságot küszöbölje ki, illetőleg amennyiben az nem lehetséges, úgy az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra. Álláspontja szerint a megalapozatlanság összefüggésben áll az indokolási kötelezettség részbeni elmulasztásával is.
- [16] IV. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint az elsőfokú ítélet nagyon részletesen kifejtette III. rendű vádlott cselekvőségét, azonban IV. rendű vádlott vonatkozásában többször „nagyvonalúan” csak arra hivatkozott, hogy a III. rendű vádlott szerepét vette át, holott a III. rendű vádlott tudattartama kiterjedt a gazdasági társaságok működésére, a IV. rendű vádlotté azonban nem. A IV. rendű vádlott sokáig személyesen be sem járt az irodába, a konkrét eseményekről tudomása nem volt, hiszen a Kft6 .-nél dolgozott teljes munkaidőben, ezért is adott meghatalmazást III. rendű vádlottnak a társaság ügyeire vonatkozóan. Ennek ellenére a védő álláspontja szerint az ítélet több helyen összemosza a III. rendű és a IV. rendű vádlottak cselekvőségét, és az ítélet a szankciók tekintetében sem felel meg a belső arányosság követelményeinek. Kifejtette, hogy a IV. rendű vádlott nem szerzett be és nem is értékesített tejet, továbbá nem állított ki számlát és nem utalt vételárat. Az értékesítési tevékenysége e-mail formájában zajlott, mely leveleket az I. és II. rendű vádlottak, valamint a tanúk írták, ők végezték az utalásokat és a számlázást is. Álláspontja szerint az elektronikus rendszereknek köszönhetően könnyen megállapítható lenne, hogy a IV. rendű vádlott nevén lévő gazdasági társaságok tevékenységüket milyen időpontokban valósították meg, ebből pedig következtetést lehetne levonni a büntetendő magatartást kifejtő személyre, ami a büntetőjog személyhez kötött felelősségi jellegéből adódóan elengedhetetlen. A védő szerint ugyanis nem került bizonyításra az, hogy konkrétan ki tanúsította a bűnös magatartást, vagy ahogyan a fellebbezési nyilvános ülésen fogalmazott, az adóbevallás benyújtásakor „ki ütötte le az Enter-t”.
- [17] A védő azt is kifejtette, hogy kétségtelen ugyan, hogy a IV. rendű vádlott hibázott, de a tudatlanság és tájékozatlanság nem elegendő egy célzatos és kizárólag egyenes szándékkal elkövethető bűncselekmény (költségvetési csalás) megállapításához. Álláspontja szerint a tudattartalom bizonyítottságának hiányában IV. rendű vádlott bűnössége nem állapítható meg.
- [18] Kifejtette azt is, hogy az elsőfokú ítélet a Kft.1-vel kapcsolatban is adóhiányt állapított meg, ugyanakkor nem tartalmazott arra vonatkozóan semmilyen ténymegállapítást, hogy ezen adóbevallás és adómegfizetés mikor volt esedékes. Az ítélet kizárólag azt állapította meg, hogy védenca adóbevallást „nem kívánt benyújtani, az adót nem kívánta megfizetni”. Hivatkozott a Btk. 4. § (1) bekezdésére, miszerint bűncselekmény az a szándékosan, vagy - ha e törvény gondatlan elkövetést is büntetni rendeli - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli. E tekintetben kiemelte az „elkövetett” szót, azaz a törvény a múltban elkövetett cselekményeket rendeli büntetni. Jelen esetben tehát meg kellett volna határozni, hogy az adó befizetése mely időpontig volt késedelem

nélkül teljesíthető, ugyanis csupán ezt követően kérhető számon annak elmaradása. Előadta, hogy a Kft.1 esetében nem állapítható meg egyetlen elkövetési magatartás vagy törvényi tényállási elem sem, hiszen a Btk. nem rendeli büntetni a költségvetési csalás előkészületét. Az elsőfokú ítélet ugyanis mellőzte a befizetési határidő megállapítását, az pedig megállapítást nyert, hogy a Kft.1-nek az adóbevallásra és adófizetésre nyitva álló határideje még nem telt le, az kizárólag 2014. januárjában volt esedékes. Álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a IV. rendű vádlott a Kft.1 ügyvezetőjeként költségvetési csalást követett volna el, nem állapítható meg, hogy a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában tévedésbe ejtés, tévedésben tartás, valótlan tartalmú nyilatkozat tétele vagy valós tény elhallgatása valósult volna meg. Ezen védő is hivatkozott arra, hogy a szakértői vélemény hiányos adatok alapján készült, ezért nem képezheti az ítéleti tényállás alapját.

- [19] Írásban észrevételt tett IV. rendű vádlott is az elsőfokú ítélettel kapcsolatban, melyben részletesen megismételte, a már korábban is előterjesztett védekezését, miszerint vádlott-társai manipulálták és irányították, gyakorlatilag a bűncselekmény elkövetéséről semmilyen tudomással nem bírt.
- [20] A törvényszék ítéletével szemben V. rendű vádlott felmentés, míg védője elsődlegesen tényállás téves megállapítása miatt felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetőleg a megállapított tényekből további tényre téves következtetést vont le, valamint indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget. Indítványozta, hogy az ítélet tábla küszöbölje ki az ítélet részbeni megalapozatlanságát, ennek során egészítse ki, illetve helyesbítse az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, továbbá az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól részben eltérő tényállás megállapítását követően - bizonyítottság hiányában - mentse fel az V. rendű vádlottat az ellene emelt vád alól. Kifejtette, hogy nem lehet kétséget kizáró módon megállapítani, hogy az V. rendű vádlott tudata átfogta azt, hogy bűncselekmény elkövetésének részese, továbbá azt sem, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmények tekintetében bünszervezettel állhat esetlegesen kapcsolatban. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló és a mérlegelési körbe vonható személyi és tárgyi bizonyítékok alapján az V. rendű vádlott védekezése kétséget kizáró szinten nem került megcáfолásra. Az V. rendű vádlott az ügyet megelőzően sikeres vállalkozó volt, jól menő fodrászatából jelentős havi bevételre tett szert, részvételét az állítólagos néhány százezer forintos bűncselekményből származó havi bér nem motiválhatta. Kifejtette, hogy önmagában az a tény, hogy az V. rendű vádlott vallomása némileg eltér I. rendű és IV. rendű vádlottak vallomásától, még nem jelenti védekezésének cáfolatát, illetőleg tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor...tanú vallomásának az V. rendű vádlottat érintő részeit aggálytalannak elfogadta és a tényállás részévé tette, hiszen álláspontja szerint a tanú szavahihetősége megkérdőjelezhető. Az igazságügyi szakértői véleménnyel kapcsolatban előadta, hogy az rendkívül hiányos dokumentáció alapján készült, amely kétségessé teszi a szakértői vélemény ténymegállapításait. Másodlagos indítványával kapcsolatban kitért arra, hogy az V. rendű vádlott vonatkozásában felmerült nagy számú enyhítő körülményt teljeskörűen és lényegesen nagyobb súllyal kell figyelembe venni a büntetés kiszabása során, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.
- [21] VI. rendű vádlott védője valamennyi tényállási pont téves megállapítása miatt, elsődlegesen felmentés, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, harmadlagosan eltérő jogi minősítés, valamint a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.
- [22] Az általa bejelentett jogorvoslat írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a törvényszék VI. rendű

vádolt vonatkozásában a bizonyítékokat tévesen értékelte, az eljárásban feltárt tényekből pedig téves következtetést vont le, amelyet indokolásában nem támasztotta alá, különösen nem kétséget kizáró módon. Beadványában részletesen foglalkozott a lehallgatási anyagok és beszélgetések tartalmával, a tanúvallomásokkal és a vádlotti vallomásokkal, majd kifejtette, hogy mindezek alapján a VI. rendű vádlott gyakorlatilag semmilyen érdemi ügyintézkést nem végzett a cég érdekében, mindössze a számlákat adta át a könyvelőnek, illetőleg esetenként a vevőtől kapott vételárat átvette. Álláspontja szerint önmagában az a cél, hogy a multinacionális cégek ne az első vonalbeli cégekkel kerüljenek kapcsolatba, még nem valósít meg bűncselekményt, hiszen ennek lehet sok más üzleti, személyes oka is. A VI. rendű vádlott tudattartalmát viszont ítéleti szinten a törvényszék nem érintette és nem is értékelte, e körben bizonyítékokat nem sorolt fel a terhére, kizárólag a fenti tényekből vont le téves következtetést. Sérelmezte, hogy az ítéletben nem esik szó arról, hogy bármelyik vádlott tájékoztatta volna a VI. rendű vádlottat az úgynevezett szervezet működéséről, a célokról és a célok megvalósításának módjáról, mint ahogy arra sincsen adat, hogy a VI. rendű vádlott tevékenységéért pénzt kapott volna a többi vádlottól. A tényleges számlakiállítást az I. rendű vádlott végezte az érintett időszakban - aki alkalmazottként járt el a cégben - így tehát a VI. rendű vádlott a Kft 7. adóhiányt okozó eljárásában nem vett részt, erről nem tudott, erre a szándéka sem terjedhetett ki.

- [23] VI. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint a bűncselekmény jogi minősítése is téves, ugyanis a VI. rendű vádlott létrehozta ugyan a Kft.7-t, azonban működésében szerepe már nem volt, erre tekintettel viszont az elkövetett cselekménye legfeljebb a Btk. 342. §-a alapján közokirat-hamisításnak értékelhető. Hivatkozott arra is, hogy a törvényszék nem érintette ítéletében azt, hogy a VI. rendű vádlott - amennyiben az elkövetési szándéka igazolt lenne - felismerte-e, hogy milyen jelentős súlyú cselekményről van szó, milyen összegek tekintetében állt fenn a befizetési kötelezettség elmulasztása. Ennek azért van jelentősége, mert a bűnsegéd kizárólag azért a bűncselekményért vonható felelősségre, amelyhez segítséget nyújtott, és olyan mértékig, amelyet a tudata átfogott.
- [24] A VI. rendű vádlott védője arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget maradéktalanul, illetőleg az ítélet megalapozatlan is, mivel a tényállás részben felderítetlen maradt. A törvényszék a beszerzett bizonyítékoknak ugyanis csak egy részét értékelte, az egyes bizonyítékokat nem vetette egybe maradéktalanul a többi bizonyítékkal. Az egymásnak ellentmondó bizonyítékok tekintetében nem adta annak kimerítő indokát, hogy mely bizonyítékot, milyen más bizonyítékkal alátámasztottan miért fogad, illetve miért vet el. Összességében tehát, elsődlegesen azt indítványozta, hogy az ítélet tábla a Szolnoki Törvényszék ítéletét helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra, másodlagosan az ítéletet változtassa meg és a VI. rendű vádlottat a bűncselekmények elkövetésének vádjá alól bizonyíték hiányában mentse fel, amennyiben pedig a másodfokú bíróság erre sem lát lehetőséget, úgy harmadlagosan a VI. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények jogi minősítését a fellebbezésben foglaltak szerint változtassa meg, a VI. rendű vádlott büntetését enyhítse, a bűnszervezeti elkövetésre vonatkozó rendelkezést mellőze.
- [25] Valamennyi védő hivatkozott továbbá arra, hogy a bűnszervezeti minősítés a hatályos Btk. rendelkezései alapján jelen ügyben a vádlottak vonatkozásában nem állapítható meg, ugyanis mind a hierarchikus szervezettség, mind a konspiratíván működő jelleg egyértelműen hiányzik. A védők továbbá - III. és IV. rendű vádlottak védői kivételével - hivatkoztak arra is, hogy a titkos információgyűjtés lefolytatásának idején hatályos 1998. évi XIX. törvény 206/A. § (1) bekezdés b) pontjára tekintettel a titkos információgyűjtés eredménye jelen büntetőeljárásban nem használható fel, ugyanis a nyomozó hatóság az úgynevezett haladéktalanság követelményét megsértve, a

nyomozást nem rendelte el nyomban, a felhasználni kívánt információ megszerzését követően. Erre figyelemmel indítványozták a titkos információgyűjtés eredményének a bizonyítékok köréből történő kirekesztését.

- o -

- [26] A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.130/2016/19. számú átiratában a tényállás, valamint a jogi indokolás több ponton való kiegészítése, a bűnösségi körülmények helyesbítése és kiegészítése mellett indítványozta, hogy a Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg akként, hogy valamennyi vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát súlyosítsa, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.
- [27] A fellebbviteli főügyészség Bf.130/2016/43. szám alatt átiratát kiegészítette azzal, hogy bár az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, a 2019. július 10. napján hatályba lépett Btk. módosítás a bünszervezet törvényi fogalmát megváltoztatta, azonban álláspontja szerint valamennyi vádlott tekintetében változatlanul fennáll a bünszervezetben való elkövetés. Az érintett vádlottak száma megfelel a minimális - 3 fő - létszámi kritériumnak, sőt azt meg is haladja. A bünszervezetet 2011. harmadik negyedévtől 2014. január 20. napjáig, azaz több éven keresztül működtették, így az időtartamra vonatkozó törvényi feltétel is megállapítható. Kifejtette továbbá, hogy I. rendű és II. rendű vádlottak olyan szervezetet hoztak létre, amely megfelel a hierarchikusan szervezett működésnek, azaz az I. és II. rendű vádlottak irányításával III., IV., V. és VI. rendű vádlottak, mint az alsóbb szinten lévő vállalkozások ügyvezetői, több szinten működtették a szervezetet. A konspiratív működés megállapításával összefüggésben hivatkozott a BH 2003.6., BH 2007.403., EBH 2007.1677., BH 2009.96., BH 2009.196. és EBH 2010.2211. számú eseti döntésekre, amelyekre figyelemmel a konspiratív elkövetés megállapítható, hiszen jelen ügyben „stróman” cégek felhasználásával követték el a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket, céljuk pedig öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése volt.

- o -

- [28] A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész perbeszédében a korábbi átiratában foglaltakat fenntartva indítványozta azt is, hogy a másodfokú bíróság I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlottak terhére megállapított bűncselekményt a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulata, valamint (5) bekezdés a) pontja szerint, míg VI. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekményt a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat és (5) bekezdés b) pont 2. fordulata szerint minősítse.
- [29] Az ügyben bizonyítási indítványok előterjesztésére is sor került IV. rendű vádlott védője részéről. Ennek során a védő igazságügyi informatikai szakértő kirendelését kérte annak megállapítására, hogy milyen számlázóprogramot alkalmaztak a Kft1. és a Kft.8 számlázása során, megállapítható-e, hogy egy vagy több számítógépre volt feltelepítve az alkalmazott számlázóprogram, mely számítógépen található számlázóprogrammal kerültek kiállításra a számlák, megállapítható-e, hogy a Kft1. és Kft.8 által kiállított elektronikus számlákat mely személy állította ki, megállapítható-e, hogy egyes számlák kiállítása pontosan mely időpontban történt (dátum, óra, perc pontossággal), ugyanígy megállapítható-e, hogy a gazdasági társaságok bankszámlájáról mikor történtek átutalások az online rendszeren, illetőleg megállapítható-e, hogy az utalásokat ki indította. Álláspontja szerint a bizonyítási indítványok előterjesztése azért vált szükségessé, mert a vádbeli időszak jelentős részében a IV. rendű vádlott semmilyen elkövetési magatartást nem tudott kifejteni, hiszen másik munkahelyen dolgozott, ahol nem volt lehetősége sem számlázni, sem pénzt átutalni. Megítélése szerint a büntetőjogi felelősség nem objektív felelősség, így ezen magatartások - ki számlázott, ki

utalt - mindenképpen vizsgálendő. Kifejtette, hogy a IV. rendű vádlott korábbi munkahelyén nem volt megoldható a telefon bevitele, illetve internet használata munkaidőben, a munkaidő pedig szigorúan nyilvántartásra került a beléptetőrendszer által. Mindezekre figyelemmel a szakértői vélemény alkalmas lenne annak alátámasztására, hogy IV. rendű vádlott nem bírt tudomással a konkrét vádbeli gazdasági eseményekről azon időszakban, amíg a Kft6. alkalmazásában állt.

[30]III. rendű vádlott a nyilvános ülésen csatlakozott a fenti bizonyítási indítványhoz.

[31] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, valamint a felmentésekre, illetőleg a kiszabott szabadságvesztések tartamának súlyosítására irányuló fellebbezések valamennyi esetben alaptalanok, míg a bünszervezetben történt elkövetésre történő utalás mellőzésére és a kiszabott büntetések enyhítésére vonatkozó fellebbezések valamennyi vádlott vonatkozásában alaposak. Ezen túlmenően az ítélet tábla a főügyészségi átiratban foglaltakkal nagyobb részt egyetértett.

- o -

[32] Az ítélet tábla a Be. 868. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdésében foglaltak alapján, a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes körűen felülbírálta.

[33] Ennek során megállapította, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a III. rendű vádlott mobiltelefonjára engedélyezett titkos információgyűjtés eredményét bizonyítékként használta fel. Ezen eljárási szabálysértés arra vezethető vissza, hogy a titkos információgyűjtés engedélyezését kérő szerv nem tett eleget, az akkor hatályos 1998. évi XIX. törvény 206/A. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Ezen törvényi rendelkezés ugyanis előírta, hogy a bűnüldözési célból folytatott, bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban bizonyítékként akkor használható fel, ha a titkos információgyűjtés engedélyezését kérő szerv a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a nyomozást haladéktalanul elrendelte, vagy a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett.

[34] A Kúria 74/2009. BK véleményében foglalkozott azon kérdéskörrel, hogy mit, mely időtartamot kell a feljelentési kötelezettség teljesítésének „haladéktalanságán” érteni. Erre az ügyek eltérő jellege, bonyolultsága, az adatmennyiség változó terjedelme miatt minden esetre érvényes, egzakt meghatározás nem tehető. Kifejtette, hogy a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat rendszerint nagy mennyiségű információt tartalmazó anyagot ad át a titkos információgyűjtést végző szervnek, amely adathalmazban az információgyűjtés célja szempontjából érdektelen, vagy az ügyben nem érintett személyre vonatkozó adatok is szerepelnek, amelyeket ki kell szűrni és meg kell semmisíteni. Ez nyilvánvalóan bizonyos időt vesz igénybe. A haladéktalanság tehát nem értelmezhető úgy, hogy a még szűretlen adatok átadásának napján eleget kell tenni a feljelentésnek.

[35] Jelen esetben azt lehet megállapítani, hogy a bíróság a titkos információgyűjtést III. rendű vádlott telefonjára 2013. április 11. napjától 2013. július 10. napjáig engedélyezte. Ezen időperiódusban 2013. április 11. napja és 2013. május 14. napja között összesen 74 darab olyan beszélgetés került rögzítésre, amelyet a nyomozó hatóság bizonyítékként fel kívánt használni a büntetőeljárásban és amelyre a nyomozási bíró engedélyt is adott.

[36] Mindezeket követően a nyomozó hatóság csak 2013. szeptember 13. napján észlelte a bűncselekmény gyanúját, majd ugyanezen a napon a nyomozás elrendelésre is került.

[37] A fentiekre figyelemmel, az ítélet táblának állást kellett foglalnia a tekintetben, hogy

„haladéktalanság” követelménye - amely a 74/2009. BK véleményben kifejtettekre is figyelemmel nem azonosítható az „azonnal” fogalommal - sérült-e, azaz a titkos információgyűjtés eredményét jogszerűen fel lehetett-e használni a büntetőeljárás során.

- [38] Az ítéltábla ezen kérdést nemlegesen döntötte el. E döntésének meghozatala során figyelemmel volt arra, hogy a titkos információgyűjtés engedélyezett időtartama alatt a feljelentésre jogosult hatóság nem eshet késedelembe, ezért ha a titkos információgyűjtésre engedélyezett határidő lejárt előtt tesz feljelentést, nem sérti meg a haladéktalanság elvét (IH 2013.92).
- [39] Mindezekből az következik, hogy jelen ügyben 2013. július 10. napjáig, azaz a titkos információgyűjtésre engedélyezett időtartam lejártáig a haladéktalanság elvének sérelme fel sem merülhetett. Ezért az ítéltáblának - a haladéktalanság következménye kapcsán - a 2013. július 11. napjától 2013. szeptember 13. napjáig, azaz a feljelentés megtételének napjáig eltelt időszakot kellett vizsgálnia.
- [40] E tekintetben azt lehetett megállapítani, hogy a titkos információgyűjtés csupán egyetlen személy, egyetlen mobiltelefonja vonatkozásában került elrendelésre, és az utolsó értékelt telefonbeszélgetés időpontjáig (2013. május 14. napjáig) mindösszesen 74 darab releváns telefonbeszélgetést dolgoztak fel. Azaz a lehallgatási adatok egy hívószámot és alig több mint egy hónapot öleltek fel.
- [41] Az ítéltábla álláspontja szerint a haladéktalanság követelményét megsértette a nyomozó hatóság akkor, amikor a 2013. július 11. napjától 2013. szeptember 13. napjáig eltelt, több mint két hónap elteltével tette csak meg feljelentését úgy, hogy a titkos információgyűjtés - a már hivatkozottak szerint - mindössze egyetlen terhelt, egyetlen mobiltelefonjának, 74 darab közleményét érintette. Nem áll ugyanis rendelkezésre adat arra nézve, hogy a lehallgatás anyagához a feljelentést megtevő nyomozó hatóság pontosan mikor jutott hozzá, illetőleg abban milyen terjedelemben voltak irreleváns anyagok, de az ebből fakadó kételyek nem értékelhetők a vádlottak terhére.
- [42] Ebből következően a másodfokú bíróság a titkos információgyűjtés adatait, továbbá az abból származó bizonyítékokat a Be. 167. § (5) bekezdése alapján a bizonyítékok köréből kirekesztette.
- [43] Mindez azonban - a későbbiekben kifejtettek szerint - nem eredményezte az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát.
- [44] Egyebekben az elsőfokú bíróság a rá vonatkozó perrendi szabályok betartásával, a bizonyítási eljárást az ügy eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta.
- [45] A titkos információgyűjtéssel kapcsolatban leírtakkal ellentétben a titkos adatszerzés vonatkozásában az elsőfokú bíróság mindenben helytállóan fejtette ki, hogy az annak során beszerzett telefonlehallgatások miért voltak bizonyítékként felhasználhatók, ezen okfejtését az ítéltábla mindben osztotta.
- [46] Nem ítélte alaposnak az ítéltábla IV. rendű és VI. rendű vádlottak védőinek arra irányuló indítványát, hogy az indokolási kötelezettség megsértése miatt helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [47] A Be. 609. § (1) bekezdése, valamint a (2) bekezdés d) pontja az indokolási kötelezettség teljes vagy részbeni elmulasztásának jogkövetkezményét az úgynevezett relatív eljárási szabálysértések közé sorolja, tehát nem vezet az ítélet automatikus hatályon kívül helyezéséhez.

- [48] A kialakult bírói gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség hatályon kívül helyezést eredményező elmulasztása tipikusan akkor állapítható meg, ha az ügydöntő határozat indokolása - kivéve, ha a törvény különös rendelkezése ezt nem kívánja meg - nem tartalmazza azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését, amelyekre a bíróság az ítéleti tényállást, ezen keresztül a döntését alapozta, és nem adta indokát annak sem, hogy mely bizonyítékot a tényállás megállapításának alapjául miért fogadott el, más bizonyítékot pedig miért vetett el és ennek következtében a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg, az elsőfokú bíróság mire alapozta döntését. Amennyiben az elsőfokú ítéletből kitűnik az elsőfokú bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, valamint az, hogy az érdemi döntése milyen ténybeli és jogi állásponton nyugszik, az indokolási kötelezettség sérelme nem állapítható meg (Büntetőeljárásjog Kommentár a gyakorlat számára HVG-ORAC 1245. oldal).
- [49] Ezzel egyező állásfoglalást tartalmaz a Kúria BH2015. 216. számú eseti döntése is, melynek II. pontja szerint az indokolási kötelezettség megszegése csak akkor képez hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést, ha az oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire alapította. Ezen eseti döntés [37] bekezdésében rögzítésre került az is, hogy az indokolási kötelezettség megsértése fűződhet ténykérdésekhez és jogkérdésekhez. A ténykérdésekkel kapcsolatos indokolási kötelezettség megsértése egyrészt nem azonos a megalapozatlanság kérdésével, másrészt akkor tekinthető elmulasztottnak, ha nem állapítható meg, hogy mire alapította a bíróság a döntését. A jogi indokolási kötelezettség megsértése hasonlóképpen akkor áll elő, ha nem állapítható meg - még jogi következtetés útján sem - hogy milyen jogszabályon alapul valamely büntetőjogi főkérdésben hozott döntés.
- [50] Az ítéletábra álláspontja szerint viszont a törvényszék a szükséges és elégséges mértékben indokolási kötelezettségének eleget tett, okfejtése - mind a tény, mind a jogkérdésekben - egyértelműen követhető és ellenőrizhető, így ítéleti indokolása csak - a későbbiekben részletezett - néhány ponton szorult kiegészítésre, illetőleg helyesbítésre.
- o -
- [51] A másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a törvényszék ítéletének - részben megalapozatlan - tényállását az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:
- [52] I. rendű vádlott szívbetegségben és érrendszeri betegségben szenved. Ezen kiegészítés a büntetés kiszabása során jelentőséggel bír.
- [53] II. rendű vádlott a bűncselekmények elkövetése idején büntetlen előéletű volt. E tekintetben az ítéletábra mellőzte a Budakörnyéki Járásbíróság 12.B.217/2014/57. számú és a Budapest Környéki Törvényszék 5.Bf.172/2017/11. számú, valamint a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 5.B.742/2015/50. számú és a Fővárosi Törvényszék 28.Bf.7214/2017/27. számú ítéleteire történő utalásokat, figyelemmel arra, hogy ezen határozatok már a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények elkövetését követően kerültek meghozatalra, ezért a II. rendű vádlott előélete szempontjából nem vehetők figyelembe.
- [54] III. rendű vádlott vonatkozásában a Budakörnyéki Járásbíróság 16.Bk.577/2010/3. számú ítéletével kiszabott, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett 6 hónap fogházbüntetés próbaideje 2012. november 7. napjáig tartott. Ezen kiegészítés azért bír jelentőséggel, mert a III. rendű vádlott a jelen ügy tárgyát képező bűncselekményeit a próbaidő alatt követte el.

- [55] III. rendű vádlottat a Budai Központi Kerületi Bíróság 7.B.XI.958/2015/124. számú, 2018. május 2. napján kelt ítéletével - mely a Fővárosi Törvényszék 22.Bf.9388/2018/14. számú ítélete folytán 2018. december 7. napján emelkedett jogerőre - társtetteségben elkövetett lopás büntette és más bűncselekmények miatt 3 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A III. rendű vádlott ezen szabadságvesztés büntetését 2019. március 5. napja óta tölti, feltételes szabadságra bocsátása 2021. május 6. napján, míg a büntetés kitöltése 2022. május 5. napján esedékes. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert a III. rendű vádlott jelenleg végrehajtandó szabadságvesztés büntetést tölt.
- [56] Mellőzte az ítélet tábla IV. rendű vádlott vonatkozásában a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 9.B.328/2018/3. számú ítéletére és a Fővárosi Törvényszék 21.Bf.8679/2018/3. számú ítéletére történt hivatkozásokat ugyancsak azon okból, hogy ezen határozatok meghozatalára a jelen ügy tárgyává tett bűncselekmények elkövetését követően került sor.
- [57] VI. rendű vádlott mozgásszervi megbetegedésekben szenved. Ezen kiegészítés a büntetés kiszabása során jelentőséggel bír.
- [58] Kiegészítette az ítélet tábla az ítélet 9. oldalának második bekezdését akként, hogy a valóságban a szlovákiai tejgyáraktól megvásárolt tej közvetlenül a multinacionális áruházláncokhoz (....,) került leszállításra.
- [59] A Kft9.-nek szám alatt, a Kft10.-nek, majd 2012. október 15. napjátólszám alatt, a Kft5.-nek alatt, a Kft.7-nek szám alatt, a Kft.2-nek ugyancsak szám alatt, a Kft2.-nek, a Kft4.-nek és a Kft.4-nek szám alatt volt a székhelye.
- [60] a Kft5.-t 2016. május 18. napján, a Kft4.-t 2014. november 21. napján, a Kft7.-t 2017. december 19. napján, a Kft.8-t pedig 2018. január 20. napján a cégjegyzékből törölték. Ezen kiegészítések azért váltak szükségessé, mert az elsőfokú bíróság a cégek adatait hiányosan rögzítette.
- [61] Kiegészítette az ítélet tábla az elsőfokú ítélet 11. oldalán a tényállást azzal, hogy III. és IV. rendű vádlottak az ügyvezetésük alatt álló gazdasági társaságok áfa bevallásait, a székhelyek szerinti adóhatóságokhoz, az adott bevallási időszakokat követő hónap 20. napjáig voltak kötelesek benyújtani. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság a II., III., IV. és V. tényállási pontokkal összefüggésben pusztán azt tüntette fel, hogy az érintett gazdasági társaságok nem nyújtottak be általános forgalmi adó bevallást, azt azonban nem, hogy ennek mely időpontig tehettek volna jogszerűen eleget. Ennek feltüntetése azonban nélkülözhetetlen a költségvetési csalás büntette vonatkozásában az elkövetési időpont megállapításához. Ezen időpontok a 2003. évi XCII. törvény (rég Art.) 1. számú mellékletének B/1. pontja szerint havi adóbevallás esetén a tárgyhónapot követő 20. nap, évközi bevallás esetén a negyedévet követő 20. nap. Az adózás rendjéről szóló, jelenleg hatályos 2017. évi CL. törvény (új Art.) 2. számú melléklete B. pontjának 1. pontja ezzel azonos rendelkezéseket tartalmaz.
- [62] Mellőzte az ítélet 11. oldalának ötödik bekezdéséből azon megállapítást, hogy VI. rendű vádlott I. és II. rendű vádlottól havonta fizetést kapott, erre nézve ugyanis -III.,IV. és V. rendű vádlottakkal ellentétben - az eljárás során adat nem merült fel.
- [63] Az ítélet tábla a tényállás részeként tekintette az elsőfokú ítélet 49. oldalának utolsó bekezdését,

valamint 50. oldalának 1-5. bekezdését, ekként lesz ugyanis tényállásbeli alapja a vagyonekmozgások elrendelésének.

- [64] Kiegészítette és helyesbítette az ítélet 12. oldalának táblázatok alatti első bekezdését akként, hogy a Kft1. nevében III. rendű vádlott *által átadott ügyvezetői kóddal* járt el III. rendű vádlott megbízásából a társaság könyvelője. Kiegészítette továbbá ugyanezen bekezdést akként, hogy a belföldi beszerzés kapcsán feltüntetett 126.560.000,- forint, levonható adóként történő feltüntetése fiktív módon történt, tekintettel arra, hogy ezen levonásba helyezett általános forgalmi adó vonatkozásában egyáltalán nem állt rendelkezésre számla, a levonható 126.560.000,- forint általános forgalmi adó gazdasági esemény nélkül került beállításra (nyomozati iratok 29. kötet 10321. oldal). A másodfokú bíróság ennek megfelelően helyesbítette az ítélet 12. oldalának utolsó bekezdését is.
- [65] Kiegészítette az ítélet 14. oldalának második bekezdését akként, hogy VI. rendű vádlott vádbeli árut tényleges tevékenység végzése nélkül számlázta tovább. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert a VI. rendű vádlott bűnsegédi minősége arra figyelemmel volt megállapítható, hogy a továbbszámolás mögött nem állt tényleges gazdasági tevékenység.
- [66] Kiegészítette a III. tényállási pontot akként, hogy a Szlovákiából szállított tej beszerzésére és a beszerzési árnál alacsonyabb nettó áron történő továbbértékesítésére I. rendű vádlott felbujtására, III. rendű vádlott által került sor. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé mert, az ítéleti tényállás ezt nem tartalmazta, annak ellenére, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság - akárcsak az I., a II., a IV. és az V. tényállás vonatkozásában - ezt ténybelileg megállapította.
- [67] Helyesbítette az ítélet 14. oldalának alulról harmadik bekezdésében a 2013. II. negyedévében okozott vagyoni hátrány összegét akként, hogy az helyesen 256.856.000,- forint. E tekintetben az elsőfokú bíróság nyilvánvaló elírás folytán tüntette fel tévesen a vagyoni hátrányt.
- [68] Kiegészítette a 14. oldal utolsó előtti bekezdését akként, hogy VI. rendű vádlott I. rendű vádlott utasítására, tényleges tevékenység nélkül számlázta tovább a vádbeli árut. Ezen kiegészítést ugyancsak azon körülmény indokolja - akárcsak a II. tényállás esetében - hogy a VI. rendű vádlott bűnsegédi cselekvőségét az alapozza meg, hogy az általa végzett továbbszámolás mögött nem állt tényleges gazdasági tevékenység. Ugyanezen kiegészítést - ugyanezen indokokkal - eszközölte az ítélet 15. oldalának alulról harmadik és alulról második bekezdéseiben VI. rendű és V. rendű vádlottak tekintetében, valamint az ítélet 16. oldalának alulról harmadik bekezdésében V. rendű vádlott vonatkozásában.
- [69] Kiegészítette az ítélet 16. oldalának táblázatok alatti második bekezdését akként, hogy IV. rendű vádlott II. rendű vádlott utasítására nem nyújtott be áfa bevallást 2013. IV. negyedévre.
- [70] Helyesbítette a 17. oldal első bekezdését akként, hogy VI. rendű vádlott III. rendű vádlott egyes cselekvősegeihez nyújtott bűnsegédlete során a Kft1. estében 580.620.000,- forint, míg a . Kft.7 estében 524.850.000,- forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget. Ezen helyesbítés azért szükséges, mert az elsőfokú bíróság az összegeket az ítélet ezen pontján, nyilvánvaló elírás folytán 580.620,-, illetőleg 524.850,- forintban tüntette fel.
- [71] Az ítélet 42. oldalának utolsó bekezdését, valamint 43. oldalának első bekezdését az ítélet 17. oldalára, az ítéleti tényállást követő helyre emelte át, figyelemmel arra, hogy a Be. 561. § (3) bekezdés c) és d) pontjaiban foglaltakból az következik, hogy az ügydöntő határozat indokolása, a bíróság által megállapított tényállást követően tartalmazza azoknak a bizonyítékoknak

a megjelölését, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el. A bizonyítékok részletezését, majd mérlegelését az elsőfokú bíróság az ítélet 17. oldalán kezdte meg, az idézett jogszabályi rendelkezés alapján azonban ezt meg kell előznie a bizonyítékok megjelölése, amely felsorolásszerűen történik.

- [72] Egyebekben az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, melyet az ítélet tábla a fentebb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadott.

- o -

- [73] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben lehetséges körben lefolytatta, majd részletes indokát adta annak, hogy a vádlottak bűnösségét miért I., III. és IV. rendű vádlottak ténybeli beismerő vallomásai, V. és VI. rendű vádlottak ügyvezetése alatt állt gazdasági társaságokkal kapcsolatban álló, viszonteladó cégek alkalmazottainak vallomásai, a III. - VI. rendű vádlottak cégeinek ügyeit intézőtanúvallomása, valamint az első szinten álló gazdasági társaságokat papíron megszerző tanúk vallomásai, az cég11 képviselőjében ... tanú által előadottak, a titkos adatszerzés (nem a titkos információgyűjtés!) adatai, az adó- és könyvszakértői vélemény, továbbá a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékok alapján állapította meg.

- [74] A törvényszék a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben is összevetette, megvizsgálta, azokat kimerítő módon értékelte. Bizonyítékértékelő tevékenysége során számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, másokat miért vetett el. Amint az már a korábbiakban is kifejtésre került, a titkos információgyűjtés eredményének elsőfokú felhasználása törvénysértő volt, azonban ez pusztán részbeni megalapozatlanságot eredményezett, amelyet az ítélet tábla a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján kiküszöbölt. Az elsőfokú bíróság pedig - a titkos információgyűjtés anyagának figyelembevételén túlmenően is - indokát adta annak minden egyes vádlott esetében, hogy bűnösségüket miért állapította meg, mely indokokat az ítélet tábla csak a következők szerint kíván kiegészíteni:

- [75] I. rendű vádlott bűnösségét saját ténybeli beismerő vallomásán túlmenően III. rendű vádlott - aki szintén ténybeli beismerő vallomást tett - több ponton is alátámasztotta, így az által is, hogy az I. rendű vádlott utasítására kellett újabb cégeket alapítania, mint ahogy cégei eladását is az I. rendű vádlott intézte. Ugyancsak alátámasztotta az elmondottakat IV. rendű vádlott, aki szerint az I. és II. rendű vádlottaktól kapta az utasításokat. tanú 9 tanú által előadottakból megállapítható volt, hogy aKft.12 a tejet a Kft 8.-tól szerezte be, mely cég képviselőjében ugyancsak az I. rendű vádlott járt el, holott ezen cégnek csupán képviselőre nem jogosult alkalmazottja volt. XY tanú beszámolt arról, hogy a Kft13.-t is az I. rendű vádlott képviselte, illetőleg - egyetlen eset kivételével - a Kft. 2 nevében is az I. rendű vádlottal tárgyalt.XZ tanú a Kft.3 képviselőjében ugyancsak az I. rendű vádlottal való rendszeres kapcsolattartásról számolt be, annak ellenére, hogy a Kft. 4 III. rendű vádlott cége volt. a tanúk szintén azt erősítették meg, hogy a tejszállítások koordinációját az I. rendű vádlott végezte a Kft13.-vel és a Kft.3-vel, de a Kft12.-vel történő együttműködés során. Végül XY tanú is előadta, hogy - annak ellenére, hogy a szerződést elvileg III. rendű és IV. rendű vádlottakkal kötötte - a szállítással kapcsolatos napi teendőket az I. rendű vádlottal intézték.

- [76] II. rendű vádlottra terhelő vallomást tett I. rendű vádlott és III. rendű vádlott is, melyeket az elsőfokú bíróság részletesen ismertetett. Ugyancsak terhelő vallomást tett rá nézve IV. rendű vádlott, amely az elsőfokú ítéletben szintén rögzítésre került, illetőleg a IV. rendű vádlott arról is beszámolt, hogy egy ízben idézésre meg kellett volna jelennie a NAV-nál, de ezt a II. rendű vádlott részére

megtiltotta (amely ugyancsak alátámasztja, hogy a IV. rendű vádlottnak az I. rendű vádlotton túlmenően a II. rendű vádlott utasításait kellett követnie). Az irodában dolgozó .. tanú vallomása pedig arra világított rá, hogy az adminisztrációs rendszert a II. rendű vádlott fogta össze, ő adott utasítást az adóbevallások beadására, a könyvelést ő intézte, annak ellenére, hogy egyetlen, a váddal érintett cégnek sem volt képviselője.

- [77] III. rendű vádlott ténybeli beismerő vallomását - bár bűnösségét tagadta -I. rendű és IV. rendű vádlottak vallomásai is alátámasztották, de ..tanú által előadottak alapján az is megállapítható volt, hogy a III. rendű vádlottnak rendszeresen II. rendű vádlott utasítására (aki nem volt képviselője egyetlen cégnek sem) pénzt kellett felvennie és azt átadnia a II. rendű vádlottnak. Xz tanú a Kft.9 képviselőjében pedig elmondta, hogy a Kft.8-vel történt szerződéskötésnél I. és III. rendű vádlott is jelen volt, de ezt követően már csak az I. rendű vádlottal volt kapcsolata.
- [78] IV. rendű vádlott bűnösségét saját ténybeli beismerő vallomásán túlmenően (ami részben a bűnösségére is kiterjedt) alátámasztották I. és III. rendű vádlottak által előadottak. ... tanú akkénti nyilatkozata pedig, amelyben a IV. rendű vádlottat „jelentéktelen figurának” írta le, egybevágott az egyébként az IV. rendű vádlott által is előadott körülményekkel, miszerint az I. és a II. rendű vádlottak utasításai szerint járt el (azaz gyakorlatilag „stróman” volt).
- [79] V. rendű vádlott esetében I. rendű vádlott vallomásából megállapítható volt, hogy az I. rendű vádlott lényegében nem tudta megmondani, hogy a második szinten lévő cégeknek mi volt a szerepük, így az V. rendű vádlott ügyvezetése alatt álló Kft. 7és Kft8 esetében sem. E tekintetben az elsőfokú bíróság okszerű bizonyítást folytatott le arra nézve, hogy a második szinten álló cégek feladata az volt, hogy a tejet megvásárló és azt a multinacionális áruházláncok felé értékesítő cégek ne közvetlenül a tejet Magyarországra behozó cégekkel álljanak kapcsolatban. XX tanú a Kft.14 képviselőjében a bírósági tárgyaláson előadta, hogy mind a Kft13., mind a Kft.3 esetében az I. rendű vádlottal tartotta a kapcsolatot, nem pedig az V. rendű vádlottal, a cégek képviselőjével, akit egyébként ismert. tanú 6 tanú - aKft15. képviselőjében - ezzel egyező nyilatkozatot tett a tárgyaláson, elmondása szerint az V. rendű vádlottal a Kft13. kapcsán csak egy alkalommal beszélt. tanú 7 tanú a Kft.6 képviselőjében ugyancsak akként nyilatkozott a Kft.3 és a Kft.7 tekintetében is, hogy a kapcsolatot nem az V. rendű vádlottal, hanem az I. rendű vádlottal tartották, de nem tudta megmondani, milyen szerepet töltött be ezen cégekben az I. rendű vádlott.
- [80] VI. rendű vádlott esetében III. rendű vádlott vallomásából megállapítható volt, hogy az tejgyárból a tej közvetlenül a multinacionális áruházláncok részére került leszállításra, és nem a VI. rendű vádlott cégén, a Kft.11-n keresztül. A III. rendű vádlott azt is elmondta a nyomozás során, hogy VI. rendű vádlott I. rendű vádlottal folytatott tárgyalásokat, nem pedig vele, holott a számlák szerint a III. rendű vádlott cégei értékesítették a tejet a VI. rendű vádlott cégének. A III. rendű vádlott azt is előadta, hogy közvetlen hozzáférése volt aKft7. bankszámlájához, ugyanakkor megállapítható volt vallomásai alapján az is, hogy I. rendű és II. rendű vádlott utasításai alapján járt el. Figyelemre méltó volt ezen túlmenően a VI. rendű vádlottnak a nyomozás során tett azon kijelentése, miszerint nem ismerős számára a Kft8., holott ezen gazdasági társaság a Kft7. részére 2013. júniusában 449.661.240,- forint nettó összegű, 80.939.026,- forint áfa tartalmú számlát állított ki. A már említett ... tanúk pedig akként nyilatkoztak, hogy aKft.7-vel történt szerződéskötést követően mindvégig I. rendű vádlottal álltak kapcsolatban, illetőleg tanú 9 tanú is azt erősítette meg, hogy ezen céget az I. rendű vádlott képviselte. Természetesen, mivel az I. rendű vádlott a Kft. 8bejelentett alkalmazottja volt, elméletileg eljárhatott volna a cég nevében, azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az I. rendű vádlott nem csak ezen, hanem az első és második szinten található valamennyi gazdasági társaság működését alapvetően meghatározta, azokat kvázi „főnökként”

irányította II. rendű vádlottal együtt.

- [81] Egyebekben az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen és logikusan mérlegelve, megfelelő indokát adta annak, hogy miért állapította meg azt, hogy a kétszintű céghálózatot I. és II. rendű vádlottak irányították akként, hogy az I. rendű vádlott intézte a logisztikai feladatokat (tej beszerzése és tovább értékesítése), míg II. rendű vádlott az adminisztrációs teendőket (cégek létesítése, eladása, új cégek létesítése, könyvelő és jogi képviselő bevonása) végezte. Az elsőfokú bíróság okszerű indokait adta annak is, hogy miért tett olyan ténymegállapítást, miszerint az I. és II. rendű vádlottak utasították III., IV., V. és VI. rendű vádlottakat, akik közül a III. és IV. rendű vádlottak ezen utasítások alapján eljárva az ügyvezetésük alatt álló gazdasági társaságokat az I. és II. rendű vádlottak „rendelkezésére” bocsátották. Helytálló ténymegállapítást tett az elsőfokú bíróság a tekintetben is, miszerint az V. és VI. rendű vádlottak a második szinten lévő cégek képviselőjeként hozzájárultak ahhoz, hogy a III. és IV. rendű vádlottak, mint ügyvezetők által nem teljesített adókötelezettségekkel érintett tejtermékek, szabályosnak látszó körülmények között kerüljenek értékesítésre azoknak a viszonteladóknak, akik tényleges kapcsolatban álltak a multinacionális végfelhasználókkal.
- [82] Mindebből következően tehát a felmentésre - illetőleg a hatályon kívül helyezésre - irányuló fellebbezések valójában az elsőfokú bíróság fenti mérlegelő tevékenységét támadták, amikor azt sérelmezték, hogy a törvényszék a vádlottak bűnösséget tagadó vallomásaival szemben a bűnösség kérdésében eltérő álláspontot foglalt el.
- [83] A Be. 591. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.
- [84] Amennyiben a fenti feltételek hiányoznak, úgy a másodfokú eljárásában az elsőfokútól eltérő tényállás megállapítására törvényes lehetőség nincs. Ekként a felmentésre, illetőleg az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló védői fellebbezések eredményre nem vezethettek, figyelemmel a már kifejtettekre, valamint a Be. 593. § (2) bekezdésében foglaltakra, miszerint a másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve, ha az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti, vagy az eljárást megszünteti.
- [85] Jelen esetben az elsőfokú bíróság, az általa lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmát valamennyi esetben megfelelően mérlegelte, így azok a másodfokú bíróság által eltérően nem értékelhetők. A törvényszék mérlegelő tevékenysége során logikai hibát sem vétett, így ténybeli következtetés útján sem volt lehetséges eltérő tényállás megállapítása. Az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége tehát okszerű és logikus volt akkor, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a vádlottak - a fentiek szerint kiegészített és helyesbített - ítéleti tényállásban terhükre megállapított bűncselekményeket elkövették.
- o -
- [86] Az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen minősítette a vádlottak cselekvőségét is, részben azonban hiányosan, illetőleg nem mindben a 61/2008. BK vélemény rendelkezéseinek megfelelően tette ezt.
- [87] Helytállóan minősítette III. és IV. rendű vádlottak terhére megállapított bűncselekményeket

(tettesként) költségvetési csalás büntettének, hiszen ügyvezetőként ezen vádlottak kötelezettségét képezte az egyes érintett gazdasági társaságok áfa bevallásainak törvényes benyújtása.

- [88] Őket a bűncselekmények elkövetésére szándékosan bírták rá I. és II. rendű vádlottak, ezért ők felbújtók. A felbújtóként elkövetett költségvetési csalás büntettének rendbelisége a tettesek számához igazodik, így az mind az I., mind a II. rendű vádlott esetében 2 rendbeli.
- [89] V. rendű és VI. rendű vádlottak a már említett módon szándékosan segítséget nyújtottak III. és IV. rendű vádlottak részére, ezért ők bűnsegédek. A terhükre megállapított, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének rendbelisége ugyancsak a tettesek számához igazodik, így 1 rendbeli (kizárólag IV. rendű vádlottnak nyújtott segítséget), míg VI. rendű vádlott terhére 2 rendbeli (mind III. rendű vádlottnak, mind IV. rendű vádlottnak segítséget nyújtott) bűncselekményt kellett megállapítani.
- [90] A I. tényállási pont esetében III. rendű vádlott valótlan tartalmú adóbevallást nyújtott be, ezért cselekvősege a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulatába ütközik.
- [91] A többi esetben a vádbeli gazdasági társaságok ügyvezetői - azaz III. és IV. rendű vádlottak - nem nyújtották be a törvény által előírt határidőig a cégek adóbevallásait, ezáltal pedig az adóhatóságot tévedésbe ejtették a kft-k adófizetési kötelezettsége kapcsán, melyre figyelemmel cselekvőségük a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulatába ütközőnek minősül.
- [92] Nem osztotta az ítélőtábla IV. rendű vádlott védőjének azon hivatkozását, miszerint nem került bizonyításra az, hogy konkrétan ki tanúsította a bűnös magatartást, az adóbevallások benyújtásakor „ki ütötte le az Enter-t”.
- [93] A bűncselekmények megvalósításának időpontjában a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) volt hatályban, 2014. március 14. napjáig. A Gt. 21. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testülete látja el. E törvény alkalmazásában ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe. A (3) bekezdés szerint a korlátozott felelősségű társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el.
- [94] A Gt. 22 § (1) bekezdése szerint vezető tisztségviselő - a közkereseti és betéti társaság kivételével - csak természetes személy lehet. A vezető tisztségviselő a társaság belső működése körében a társasággal, illetve annak testületeivel, valamint más tisztségviselőivel kapcsolatos feladatait csak személyesen láthatja el, képviseletnek nincs helye. A (4) bekezdés szerint a vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el.
- [95] A Gt. 149. §-a szerint a társaság ügyeinek intézését és a társaság törvényes képviselőjét a tagok közül vagy harmadik személyek köréből a taggyűlés által választott egy vagy több ügyvezető látja el.
- [96] Az elkövetés idején hatályban volt, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (régi Art.) 6. § (1) bekezdése szerint adózó az a személy, akinek adókötelezettségét, adófizetési kötelezettségét, adót, költségvetési támogatást megállapító törvény, vagy e törvény írja elő. A 7. § (2) bekezdése

szerint jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetet az adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium előtt a rá vonatkozó szabályok szerint képviseleti joggal rendelkező személy képviselheti. Az Art. 26. § (1) bekezdése szerint pedig az adót, a költségvetési támogatást - ha a törvény előírja - az adózó köteles megállapítani, bevallani és megfizetni, míg a (2) bekezdés szerint a jogi személy és egyéb szervezet az adót és a költségvetési támogatást önadózással állapítja meg.

- [97] Az adózás rendjéről szóló, jelenleg hatályos 2017. évi CL. törvény (új Art.) 6. § (6) bekezdésére figyelemmel alkalmazandó, az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 11. § (1) bekezdése az adózó fogalmát ugyanígy definiálja, míg a 14. § (2) bekezdése utal arra, hogy jogi személy esetén annak törvényes képviselője jár el. Az adózó kötelezettségeit az új Art. 9. §-a, 46. § (1) bekezdés a) pontja és 47. § (1) bekezdése rögzíti.
- [98] A fenti szabályok egyértelműsítik, hogy a korlátozott felelősségű társaság esetében az ügyvezető a döntési jogosultsággal és törvényes képviselettel felruházott személy, aki köteles meghozni mindazokat a döntéseket, amelyek a cég mindennapjaiban szokásosan előfordulnak. Ebbe beletartozik az adó bevallása és megfizetése is. Ekként tehát IV. rendű vádlott, mint a Kft.9 és a Kft.1 ügyvezetője volt jogosult és egyben köteles ezen cégek vonatkozásában az adót bevallani és megfizetni, nem pedig az a személy, aki az elektronikus bevallást az adóhatósághoz eljuttatta (azaz aki „leütötte az Enter-t”).
- [99] Téves továbbá az a védői álláspont is, amely szerint a költségvetési csalás büntetettét annak célzatos voltára tekintettel kizárólag egyenes szándékkal lehet elkövetni. Az adócsalás nem célzatos bűncselekmény, ezért a terhelt eshetőleges szándéka is tényállásszerű (Magyar Büntetőjog Kommentár a gyakorlat számára II. kötet 1561. oldal). IV. rendű vádlott tudta, hogy a Kft.9 és a Kft.1 áfaköteles tevékenységet végeztek, ezért nem lehet azt állítani, hogy a gazdasági társaságok áfa fizetési kötelezettségéről nem volt tudomása, következésképpen esetében a büntethetőséget kizáró tévedés sem állt fenn.
- [100] Az irányadó tényállásból következően III. és IV. rendű vádlottak egyenes szándékkal jártak el, amikor az általuk vezetett gazdasági társaság viszonylatában a III. rendű vádlott valótlán tartalmú adóbevallást nyújtott be, illetőleg, amikor a III. és IV. rendű vádlottak adóbevallási kötelezettségüket szándékosan elmulasztották.
- [101] Nem osztotta továbbá az ítélőtábla IV. rendű vádlott védőjének azon hivatkozását sem, miszerint az elsőfokú ítélet nem tartalmaz arra vonatkozó ténymegállapítást, hogy a Kft.1 esetében az adóbevallás és adómegfizetés mikor vált esedékessé, a határidő nem telt le, az kizárólag 2014. januárjában volt esedékes.
- [102] Az ítélőtábla a tényállást ugyanis e tekintetben kiegészítette (így megállapítható, hogy a Kft.1 esetében az adóbevallás benyújtásának határideje 2014. január 20. napja volt), másrészt költségvetési csalás tényállása úgynevezett összefoglalt bűncselekmény. Olyan törvényi egység, amely egymással össze nem függő cselekményeket olvaszt egyetlen bűncselekmény tényállásába. A költségvetési csalás esetén a vádemelés időpontja zárja le az egységet, ennél fogva, az addig eltelt időszakban megvalósult valamennyi tényállásszerű cselekmény a törvényi egység körébe tartozik. A vádirat benyújtására pedig jelen ügyben 2016. évben, azaz jóval a 2014. január 20-i határidőt követően került sor. Ezen bírói gyakorlatot erősíti a Kúria BH 2018.162. számú eseti döntése is, amely szerint a költségvetési csalásnál a vádemelés időpontja zárja le a bűncselekmény-egységet, így valamennyi, az addig eltelt időszakban megvalósult tényállásszerű rész-cselekmény a törvényi

egység körbe tartozik, függetlenül attól, hogy az különböző adó- és járuléknemekre követték el, mint ahogy akkor is, ha azok külön-külön nem minősülnének bűncselekménynek. A bűncselekmény minősítésénél a részcselekményekkel együttesen okozott vagyoni hátrányra kell tekintettel lenni.

- o -

- [103] A jogi indokolás körében helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság a 2007. évi - helyesen - CXXVII. törvény (Áfa tv.) rendelkezéseire, ugyanakkor nem hívta fel az elkövetés idején hatályos régi Art., illetőleg új Art. ide vonatkozó rendelkezéseit. A régi Art. esetében az adóbevallásra vonatkozó szabályokat a 31. §, a megfizetésére vonatkozó szabályokat pedig a 35. § szabályozza, az egyes adóbevallási időpontokat a törvény 1. számú mellékletének B/1. pontja szabályozta. Az új Art. az adóbevallás, az adófizetés és az adóbevallási időpontok szabályait azonosan tartalmazza a régi Art.-vel, az új jogszabály ezen rendelkezései a 49. § (1) - (8) bekezdésében, az 58. § (1) és 59. § (1) bekezdésében, továbbá 2. számú melléklet B. pontjának 1. pontja és 3.1. pontja határozza meg.
- [104] Kiegészítette az ítélet tábla az elsőfokú ítélet jogi indokolását azzal is, hogy I. és II. rendű vádlottak felbújtóként valószínűsítették meg a terhükre rótt bűncselekményt, melybe a későbbi bűnsegédi magatartásuk beleolvad (BH 2004.270.).

- o -

- [105] Észlelte az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmények megnevezését és jogszabályi alapját nem mindenben a 61/2008. BK vélemény előírásai szerint rögzítette, illetőleg valamennyi vádlott esetében tévesen a Btk. 396. § (1) bekezdésének 1. fordulatára hivatkozott, holott magában a bekezdés szövegében fordulatok nem szerepelnek, azok kizárólag csak az (1) bekezdés a) pontjában találhatóak.
- [106] Az említett BK vélemény 3/a. pontja szerint, a szöveges minősítés után - zárójelek közé foglalva - fel kell tüntetni, hogy a bűncselekmény a Btk. Különös Része szerint hogyan minősül, azaz meg kell jelölni azokat a rendelkezéseket, amelyek az elkövető által megvalósított törvényi tényállást (diszpozíciót) és az ennek megfelelően irányadó büntetési tételt meghatározzák. Az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig 1. fordulat, 2. fordulat stb. megjelöléssel kell utalni.
- [107] Az 4/c. pont szerint pedig a többrendbeli bűncselekmény szöveges minősítése után zárójelemben először azt a törvényi rendelkezést kell feltüntetni, amely az összes bűncselekmény minősítésében közös. Ez a közös elem a bűncselekmény alapesetének diszpozíciója. Ezután fel kell tüntetni az eltérő rendelkezéseket, megjelölve, hogy az egyes eltérő rendelkezések szerint hány bűncselekmény minősül.
- [108] Jelen esetben a költségvetési csalás büntetettének tettesei III. rendű és IV. rendű vádlottak voltak. Érvényes adóbevallás benyújtására kizárólag a I. tényállási pontban foglaltak szerint került sor, ami valótlan tartalmú nyilatkozat tételének felel meg, ezáltal a költségvetési csalás I. alapesetének 3. fordulatát valószínűsíti meg. Ugyanakkor II. és III. tényállási pontok estében a III. rendű vádlott érvényes adóbevallást nem nyújtott be az adóhatósághoz, melyre figyelemmel az adóhatóságot tévedésbe ejtette, így ezen cselekménye a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjának 1. fordulatába ütközik. Mindezekre figyelemmel tehát a III. rendű vádlott terhére megállapított költségvetési csalás büntetettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, (5) bekezdés a) pont.

- [109] IV. rendű vádlott az irányadó IV. és V. tényállási pontok szerint adóbevallást egyáltalán nem nyújtott be az adóhatósághoz, ezért a terhére megállapított költségvetési csalás büntette a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (5) bekezdés a) pontja szerint minősül.
- [110] A már említettek szerint a tettesek által megvalósított bűncselekmények jogi minősítéséhez igazodik a felbújtók és a bűnsegédek esetében alkalmazandó jogi minősítés is.
- [111] I. rendű és II. rendű vádlottak felbújtói tevékenységet fejtettek ki mind az öt ítéleti tényállási pont tekintetében, két tettes (III. és IV. rendű vádlottak) vonatkozásában, ezért a terhükre megállapított költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § - egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. fordulat - (5) bekezdés a) pont.
- [112] V. rendű vádlott az ítéleti tényállás IV. és V. pontjaiban fejtett ki bűnsegédi tevékenységet IV. rendű vádlott részére, ezért a terhére megállapított költségvetési csalás büntettének jogszabályi alapja helyesen: Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (5) bekezdés a) pont.
- [113] VI. rendű vádlott a I.-IV. ítéleti tényállásokban fejtett ki bűnsegédi tevékenységet III. rendű és IV. rendű vádlottak részére, így a terhére megállapított, költségvetést károsító bűncselekmények megnevezése és jogszabályi alapja helyesen: 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (Btk. 396. §, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. és 3. fordulat, (5) bekezdés a) pont, egy esetben (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulat).

- o -

- [114] Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a I. tényállási pont kapcsán III. rendű vádlott cselekményét nem minősítette hamis magánokirat felhasználása vétségének, illetőleg ezzel összefüggésben I. és II. rendű vádlottak felbújtói, továbbá VI. rendű vádlott bűnsegédi magatartását nem állapította meg.
- [115] Következtes a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználása alaki halmazata valóságos, amennyiben akár a felhasznált adóbevallás, akár annak mellékletét képező bármely irat hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú. Szükségszerű eszközselekményre hivatkozással látszólagos anyagi halmazat megállapítására csak akkor kerülhet sor, ha valamely bűncselekmény tényállása az ugyancsak diszpozíciószerű eszközselekmény nélkül egyáltalán nem valósulhat meg. A költségvetési csalásnak azonban több olyan elkövetési formája ismeretes (például a mulasztással megvalósuló elkövetési magatartások), amikor a hamis magánokirat felhasználása megállapítására nem kerülhet sor.
- [116] III. rendű vádlott az ítéleti tényállás I. pontja szerint valótlan tartalmú magánokiratot használt fel, akkor, amikor a valótlan adóbevallást benyújtotta az adóhatósághoz, így a hamis magánokirat felhasználásának vétségét (Btk. 345. §) is megvalósította. I. rendű és II. rendű vádlottak ehhez kapcsolódó cselekménye ekként pedig felbújtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §), míg VI. rendű vádlott cselekménye bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) is minősül.
- [117] Az a körülmény ugyanakkor, hogy az ítéletábra I., II., III. és VI. rendű vádlottak büntetőjogi felelősségét egy-egy további bűncselekményben is megállapította, nem jelenti a vádon történő túlterjeszkedést, tekintettel arra, hogy a költségvetési csalás és a hamis magánokirat felhasználásának tettesi alapcselekménye az eredeti vádiratban és az ítéleti tényállásban is szerepelt. A jogi minősítés pedig a bírói értékelés körébe tartozik, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság

a vád tárgyává tett cselekményt - a vádló jogi álláspontjától eltérően - ne egy, hanem több bűncselekménynek minősítse, azaz alaki halmazatot állapítson meg (Kúria Bfv.II.1010/2015/7. számú végzés).

- [118] Mindez így nem nyitja meg a másodfokú bíróság ítéletével szemben a harmadfokú felülbírálat lehetőségét, tekintettel arra, hogy ezáltal nem a Be. 615. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt ellentétes döntés született, hiszen csak a vádlottak terhére megállapított bűncselekményt minősítette az ítélőtábla eltérően, amikor az alaki halmazat létrejöttét megállapította.

- o -

- [119] A másodfokú eljárás során is a védelem által támadott büntetés kiszabási kérdéskör volt az, hogy a vádlottak a terhükre megállapított bűncselekményeket bünszervezetben követték el, vagy sem. Az elsőfokú bíróság ezen kérdést az elkövetéskor és egyben az ítélete meghozatalakor hatályos Btk. alapján igenlően döntötte el.
- [120] Ugyanakkor az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, 2019. július 10. napjától a 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a megváltoztatta a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában rögzített bünszervezet fogalmát. A jelenleg hatályos törvényi szövegezés szerint bünszervezet az a legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő, szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [121] Ezen bekövetkezett jogszabályváltozásra figyelemmel az ítélőtáblának azt kellett megvizsgálnia, hogy az elkövetéskori, illetve - a Btk. 2. §-a okán - a jelenleg hatályos törvény szerint, a bünszervezeti elkövetés a vádlottak terhére megállapítható-e.
- [122] Ezen kérdés megválaszolásához az ítélőtáblának, az itt írt sorrendben, az alábbi négy szempontot kellett vizsgálat tárgyává tennie. A vizsgálati szempontok konjunktívak, bármelyik hiánya esetén a további vizsgálat szükségtelen, a bünszervezeti elkövetés nem állapítható meg.
- [123] Ezen vizsgálatot a következő szempontokra kellett lefolytatni:
- [124] 1. Az vádlottak alanyi bűnösségére.
- [125] 2. A bünszervezet fennálltára, a Btk. 2. §-ra is figyelemmel.
- [126] 3. A vádlottak alapcselekményeiket a bünszervezet keretein belül követték-e el.
- [127] 4. A vádlottak erre kiterjedő tudattartamára.
- [128] 1. Először tehát azt kellett vizsgálni, hogy az egyes vádlottak alanyi bűnössége megállapítható-e?
- [129] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság fentebb már részletesen foglalkozott azzal, hogy az elsőfokú bíróság érdemét tekintve megalapozott tényállást állapított meg és abból okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, így megállapítható, hogy a terhükre rótt bűncselekmények vonatkozásában az I-VI. rendű vádlottak alanyi bűnössége fennáll.
- [130] 2. Másodlagosan kellett sort keríteni annak vizsgálatára, hogy akár az elkövetéskori, akár az elbíráláskori büntető törvény szerint megállapítható-e a bünszervezet megléte?

- [131] Az elkövetés- egyben az elsőfokú eljárás - idején hatályos Btk. szerinti fogalom kapcsán az elsőfokú bíróság megfelelő részletességgel és alaposággal fejtette ki, hogy a szerint miért volt megállapítható a bűnszervezetben történt elkövetés. Ezen okfejtésével az ítéletábra maradéktalanul egyetértett.
- [132] Ezen elkövetéskori törvényi fogalomhoz képest, a másodfokú elbíráláskor hatályos Btk. azonban a bűnszervezet megállapíthatóságához két további kritériumot is megkövetel: a hierarchikus szervezettséget és a konspiratív működést.
- [133] A módosított Btk. ugyan nem tartalmaz törvényi fogalmat ezen „hierarchikusan szervezett” és „konspiratíván működő” fogalmi elemekhez, ugyanakkor a Kúria álláspontja szerint, ha olyan adat áll rendelkezésre, amely akár egy résztvevő szervezői, koordinálói, irányítói szerepére vonatkozik, akkor e körülmény olyan alá-fölé rendeltséget jelentő személyi kapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bűnszervezet megállapítását az új törvényi fogalom szerint is (Kúria Bhar.III.571/2019/41. számú végzése).
- [134] Ezen kúriai álláspontot osztva, a hierarchikus szervezettség jelen ügyben egyértelműen megállapítható, figyelemmel arra, hogy I. és II. rendű vádlottak vezették a bűnelkövetésre (áfacsalásra) létrehozott bűnözői csoportot. Ők adtak direkt utasításokat III.,IV., illetőleg V. és VI. rendű vádlottaknak, valamint ők voltak azok is, akik meghatározták, hogy „beosztottjaik” milyen összegű „fizetést” kapjanak, valamint a fennmaradó hasznot is saját belátásuk szerint osztották el egymás között.
- [135] A hierarchikus szervezettséggel szemben, ugyanakkor nem látta megállapíthatónak az ítéletábra a bűnözői csoport konspiratív működését.
- [136] A konspiráció ugyanis úgynevezett „külső” és „belső” konspiráció is lehet, de célja minden esetben a szervezet bűnös tevékenységének eltitkolása. Jelen esetben a szervezeten belüli konspiráció nem volt megállapítható, figyelemmel arra, hogy saját tevékenységi körük mellett a vádlottak alapvetően tisztában voltak a többiek cselekvőségével is, így azzal, hogy a rendszert I. és II. rendű vádlottak irányítják, emellett a III. és IV. rendű vádlottak vezetik az első szinten, míg V. és VI. rendű vádlottak a második szinten elhelyezkedő gazdasági társaságokat.
- [137] Nem talált az ítéletábra olyan tényállási elemet sem, amely alapján megállapítható lenne a „külső” konspiráció megléte. E körben csupán egyetlen tényállási elem jöhetne szóba, mégpedig a kétszintű cégrendszer létrehozása. Az ítéletábra álláspontja szerint azonban e körülmény nem elégséges a magasabb szintű rejtettséget megkövetelő (külső) konspiráció megállapításához, hiszen jelen esetben aI. ésII. rendű vádlottak által irányított bűnelkövetői csoport olyan bűncselekményeket valósított meg, amelyekhez szükséges, de egyben elégséges is volt ezen elkövetési forma. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is rögzítette, a nagykereskedőkkel szerződéses kapcsolatban álló cégeknek (amelyek valójában a harmadik szintet jelentették, de ezen cégek már nem álltak a vádlottak irányítása, befolyása alatt) csak úgy lehetett értékesíteni a külföldről behozott árut, ha az értékesítő nem a magyarországi első forgalomba hozó cég (e miatt volt szükség a második szinten elhelyezkedő gazdasági társaságokra), hiszen csak így tudták a törvényes működés látszatát keltetni. Ez azonban az ítéletábra álláspontja szerint egy olyan alapszintű „önvédelmet” jelentett, amely az adott elkövetési formához nélkülözhetetlen volt, másodsorban pedig nem éri el azt a fajta koordinációt, tervszerűséget, dezinformálást sem, amely megalapozhatná a szervezett működésen túlmutató konspiratív működés törvényi kritériumát. Más helyzetet eredményezett volna, ha az elkövetők további szinte(ke)t (azaz esetlegesen nagyobb számú gazdasági társaságot) vontak volna

be az árut külföldről behozó és azt végül a multinacionális áruházláncok felé értékesítő cégek közé, ezáltal jelentősen megnehezítve a céghálózat átláthatóságát, valós működésük felderítését, mert ekkor már olyan (konspirációs) elemek lennének fellelhetők, amelyeket nem kizárólag a bűncselekmény mikénti elkövetése érdekében, hanem ezen túlmenően, a bűnös tevékenység többértéjű elejtésében is jelentkezne.

- [138] Ebből következően, miután a fentebb felsorolt konjunktív feltételek közül a másodikat (bűnszervezet meglétét) az ítéletábra nemlegesen döntötte el, ezért a 3. és 4. pontban megjelölt kérdések vizsgálatára és a bűnszervezetben történt elkövetés megállapítására nem került sor.
- [139] Az ítéletábra álláspontja szerint a fellebbviteli főügyészség által hivatkozott eseti döntések jelen ügyben nem alkalmazhatóak, ugyanis azok még a korábban hatályos Büntető Törvénykönyv rendelkezései alapján születtek, illetőleg azok közül a BH 2003.6. számú eseti döntés nem is a bűnszervezettel, hanem az előzetes letartóztatás szükségességének értékelésével foglalkozik.
- [140] A fent kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra a vádlottak vonatkozásában a bűnszervezetben történt elkövetésre utalást mellőzte.
- [141] Ugyanakkor a másodfokú bíróság megállapította, hogy a vádlottak a Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti bűnszövetséget létesítették, hiszen a bűnelkövetésre létrehozott csoportjukban kettőnél több személy vett részt, a bűncselekményeket szervezeten követték el - utalva itt I. és II. rendű vádlottak irányító és szervező szerepére, a két szintű cégcsoport létrehozására, III., IV., illetőleg V. és VI. rendű vádlottak egymástól elkülönülő speciális tevékenységi körére - illetőleg legalább egy bűncselekmény elkövetését meg is kísérelték.
- [142] A bűncselekmények törvényi minősítésével kapcsolatosan az ítéletábra mellőzte az elsőfokú ítélet 43. oldalának utolsó bekezdéséből a Btk. 2. § (1) bekezdésére történő hivatkozást, figyelemmel azon, egyebekben az elsőfokú bíróság által is helyesen kifejtett körülményre, miszerint valamennyi vádlott esetében a bűncselekmények elkövetési időpontja 2013. július 1. napja után, azaz a Btk. hatályba lépését követően valósult meg. Ez esetben pedig a Btk. 2. § (1) bekezdésére - miszerint a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni - alapítottnak az 1978. évi IV. törvény alkalmazása fel sem merül, hiszen az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény mindkét esetben a Btk., amelynek az elkövetés idején hatályos szabályozása nem mutat különbözőséget az elsőfokú elbírálás idején hatályossal.

- o -

- [143] A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság által számba vett súlyosító és enyhítő körülményeket az ítéletábra több helyen kiegészítette, illetőleg helyesbítette.
- [144] További enyhítő körülményként állapította meg I. és VI. rendű vádlottak javára igazolt betegségeiket.
- [145] Az elsőfokú ítélet 45. oldalának második bekezdését helyesbítette akként, hogy helyesen a költségvetést károsító bűncselekmények elszaporodottságát tekintette súlyosító körülményként.
- [146] További enyhítő körülmény valamennyi vádlott javára, hogy hosszú ideje állnak büntetőeljárás hatálya alatt. További súlyosító körülmény ugyanakkor a bűnszövetség és az üzletszerűség

megállapítása a I. - V. rendű vádlottak tekintetében. Ezen súlyosító körülmények VI. rendű vádlott terhére ugyanakkor nem állapíthatóak meg, ugyanis egy esetben a terhére megállapított költségvetési csalás büntette a Btk. 396. § (5) bekezdés b) pont 1. és 2. fordulata szerint is minősül, tekintettel arra, hogy a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalást bűnszövetségben és üzletszerűen követte el, így esetében ezen súlyosító körülmények figyelembevétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

- [147] További súlyosító körülménynek minősül továbbá III. rendű és VI. rendű vádlottak esetében a többszörös halmazat, illetőleg a III. rendű vádlottnál súlyosító körülmény az is, hogy a terhére megállapított bűncselekményeket végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt követte el.
- [148] III. rendű vádlott tekintetében e körben megjegyzendő, hogy bár a Btk. 87. § b) pontja szerint a felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, azonban ennek törvényi lehetősége esetében már nem áll fenn, tekintettel arra, hogy a Bv.tv. 28. § (1) bekezdés d) pontja és 29. § (1) bekezdése alapján a III. rendű vádlott felfüggesztett szabadságvesztésének végrehajthatósága 2017. november 6. napján elévült.

- o -

- [149] Az így kiegészített bűnösségi körülményekre figyelemmel nem tévedett a törvényszék, amikor a Btk. 79. §-ban foglalt büntetési célok elérése érdekében, a Btk. 80. § (1) bekezdésében foglalt büntetés kiszabási elvekre figyelemmel, valamennyi vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztést, illetőleg közügyektől eltiltást és a III.-VI. rendű vádlottakkal szemben gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltást szabott ki.
- [150] Tekintettel azonban arra, hogy az ítéletábla valamennyi vádlott esetében mellőzte a bünszervezetben történt elkövetésre utalást, így a Btk. 80. § (2) és (3) bekezdései, valamint a 81. § (1), (2), (3) és (4) bekezdéseire figyelemmel az egyes vádlottak tekintetében a kiszabható szabadságvesztések középértéke - a vádlottak javára - a következők szerint változott meg:
- [151] - I. rendű, II. rendű és VI. rendű vádlottak esetében halmazati büntetésként 5-15 évig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható, így a középérték 10 év,
- [152] - III. rendű vádlott esetében 5-11 évig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható, így a középérték 8 év,
- [153] - IV. és V. rendű vádlottak esetében 5-10 évig terjedő szabadságvesztés volt kiszabható, így a középérték 7 év 6 hónap.
- [154] Az ítéletáblának tehát ezen keretek között mozogva, de a Btk. 80. § (2) bekezdésére figyelemmel a középértéket alapul véve kellett megállapítania a vádlottakkal szemben kiszabandó szabadságvesztés tartamát akként, hogy az egyben tükrözze az ítélet úgynevezett belső arányosságát is.
- [155] A bünszervezeti minőség mellőzésére figyelemmel valamennyi vádlott esetében lehetőség nyílt a kiszabott szabadságvesztések tartamának enyhítésére. V. rendű vádlott esetében pedig az ítéletábla

lehetőséget látott a Btk. 82. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdésének b) pontja alapján az úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazására is. Ezért ezen vádlott vonatkozásában a törvényben előírt minimum 5 éves tartam helyett lehetségessé vált 4 év 6 hónap szabadságvesztés büntetés kiszabása. Az V. rendű vádlott vonatkozásában az enyhítő szakasz alkalmazására azért került sor, mert a bűnsegédi minőség enyhítő körülmény (amely a tettesek és a felbújtók esetében nem állapítható meg), illetőleg a másik bűnsegédnél - VI. rendű vádlottnál - jelentősen kisebb összegű vagyoni hátrány okozásához nyújtott bűnsegédi bűnrészességet (555.495.000,- forint az 1.189.203.000,- forinthez képest), valamint esetében halmazati büntetést sem kellett kiszabni.

- [156] A szabadságvesztések tartama mellett enyhítette az ítéletábra a közügyektől eltiltás és a gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltások tartamát is, a rendelkező részben foglaltak szerint.
- [157] A vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztést a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel börtönben kell végrehajtani, továbbá a vádlottak a velük szemben kiszabott szabadságvesztésből legkorábban - a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel - a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsáthatóak.
- [158] A másodfokú bíróság a törvényszék által alkalmazott jogszabályi hivatkozásokat helyesbítette akként, hogy a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján kellett vagyonekbevezést elrendelni az ítéletének rendelkező részében feltüntetett összegekre (elsőfokú ítélet 47. oldal negyedik bekezdés).
- [159] Megjegyzi az ítéletábra, hogy bár a törvényszék - bűnszervezetben történt elkövetés megállapítása miatt - figyelembe vette a Btk. 74/A. § (1) bekezdés a) pontját is, azonban a vagyonekbevezés alkalmazásának a bűnszervezeti minősítés mellőzésétől függetlenül helye van a Btk. 74. § (1) bekezdés a) pontja alapján, hiszen az kizárólag olyan - bankszámlákon, illetőleg bírósági letéti számlán - zár alá vett összeget érintett, amelyet az elkövetők a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szereztek.
- [160] A vagyonekbevezéssel kapcsolatban észlelte az ítéletábra, hogy a törvényszék nem rendelkezett valamennyi, a zár alá vétellel érintett pénzösszegekről, valamint egyéb vagyontárgyról. Ilyenek voltak az elsőfokú ítélet 49. oldalán egyebekben megemlített, a Szolnoki Járásbíróság 16.Bny.283/2014/3. számú és a Szolnoki Törvényszék 1.Bnf.223/2014/2. számú határozataival zár alá vett pénzösszegek, valamint a Szolnoki Járásbíróság 8.Bny.692/2013/11. számú és a Szolnoki Törvényszék 9.Bnf.320/2014/2. számú határozataival zár alá vett ingatlan, mely utóbbi IV. rendű vádlott tulajdonát képezi.
- [161] Ezen pénzösszegek és ingatlan a nyomozás során kerültek zár alá vételre a NAV polgári jogi igényének biztosítása céljából. A 4/2015. Büntető Jogegységi határozat szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a büntetőeljárás során a hatáskörébe tartozó kötelező befizetésekkel vagy költségvetési támogatással kapcsolatban elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítése érdekében magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, ezért az elsőfokú bíróság - helyesen - a NAV által bejelentett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Az ítéletábra nem hagyhatta azonban figyelmen kívül, hogy a Büntető Jogegységi határozat 2015. november 16. napján kelt, a NAV polgári jogi igényének bejelentésére pedig 2013. évben került sor, és ezt követően rendelte el a nyomozási bíró az akkor hatályban volt 1998. évi XIX. törvény rendelkezései alapján a lefoglalt készpénz, valamint az ingatlan zár alá vételét a polgári jogi igény biztosítása céljából. A jelenleg hatályos Be. 870. § (1) bekezdése pedig akként fogalmaz, hogy az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály

szerint végzett eljárási cselekmény akkori érvényes, ha ezt e törvény máskén szabályozza.

- [162] A fentiekből az következik, hogy bár a jelenleg hatályos szabályozás szerint a NAV a bűncselekménnyel okozott kár megtérülése érdekében magánfélként polgári jogi igényt nem érvényesíthet, azonban a „régí” Be. idején, a polgári jogi igény érvényesítése érdekében elrendelt zár alá vételt továbbra is érvényesnek kell tekinteni.
- [163] A zár alá vett vagyonról pedig az eljárás befejezésekor rendelkezni kell. A kifejtettekre figyelemmel az ítélet tábla a Be. 331. § f) és g) pontjai alapján figyelmeztette a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt arról, hogy a zár alá vételt az említett pénzeszegek és az ingatlan vonatkozásában fel kell oldani, amennyiben az idézett törvényi rendelkezésekben felsorolt feltételek megvalósulnak.
- [164] Észlelte továbbá az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság ugyancsak elmulasztott rendelkezni a Szolnoki Járásbíróság 8.Bny.692/2013/11. számú és a Szolnoki Törvényszék 9.Bnf.320/2014/2. számú határozataival elrendelt zár alá vétel tárgyában, a Kft3.-nek és Kft1-nek a [bank neve] által vezetett bankszámláiról. Ezek vonatkozásában a Szolnoki Járásbíróság Bny.692/2013. számú iratában 49. szám alatt történt adatközlés szerint a bankszámlák egyenlege negatív, azokon tehát pénz nem található. Erre tekintettel az ítélet tábla megállapította, hogy a zár alá vétel elrendelésének oka megszűnt, ezért a Be. 331. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel ezen bankszámlák vonatkozásában a zár alá vételt feloldotta.
- [165] Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróságnak a vádlottakat egyetemleges bűnügyi költség megfizetésére kötelező rendelkezése részben téves volt, ugyanis nem vett figyelembe a nyomozás során 2016. január 25. napján keletkezett 66.449,- és további 8.362,- forint fordítási díjat (a szlovák jogsegéllyel kapcsolatosan), így azokat is hozzá kellett adni az elsőfokú bíróság által megállapított 1.210.540,- forinthez, tehát összességében a vádlottakat egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összege 1.285.351,- forint.
- [166] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - az hivatalból is felülbírálv - a Be. 606. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 605. § (1) bekezdésére figyelemmel helybenhagyta.
- [167] Az ítélet tábla észlelte, hogy a törvényszék nyilvánvaló elírás folytán tévesen tüntette fel Szolnoki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál bevételezett tárgyak bűnjeljegyzék számát, ezért az helyesbítette. Hiányosan rögzítette továbbá az elsőfokú bíróság a Kft3-nek a - helyesen - a Kft2-vel szemben fennálló követelésre vonatkozó adatokat, ugyanis ne tüntette fel, hogy ezen összeg hol található, ezért ezen ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint kiegészítette.
- [168] A másodfokú bíróság IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlottak tekintetében a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdéseire figyelemmel beszámítani rendelte az esetükben, az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően ismételt elrendelt letartóztatás tényleges fogvatartba vételének napjától, a másodfokú ítélet meghozatalának napjáig eltelt további időt.
- [169] A másodfokú eljárás során összesen 46.435,- forint bűnügyi költség merült fel. A Be. 574. § (1) és (4) bekezdésére, valamint a 613. § (1) bekezdésére figyelemmel az ítélet tábla III. rendű vádlottat külön kötelezte 33.000,- forint (kirendelt védői díj), míg valamennyi vádlottat egyetemlegesen 13.435,- forint (szlovákiai megkeresések folytán szükségessé vált fordítások díja) megfizetésére.
- [170] A Be. 10. § (1) bekezdés 15. pontjára, 184. § (2) bekezdés f) pontjára és 561. § (2) bekezdés b)

pontjára figyelemmel rögzítette III., IV., V. és VI. rendű vádlottak tényleges tartózkodási helyét, továbbá VI. rendű vádlott lakcímét is.

[171] Az ítélettel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek.
, 2020. március 3.

dr. Joó Attila s. k. Kiss Dániel s. k. Katona Dorottya s. k.
a tanács elnöke előadó bíró

bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.167/2019/124. számú ítélete és a Szolnoki Törvényszék 3.B.65/2016/146. számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2020. március 3.

dr. Joó Attila s. k.
a tanács elnöke